

**WSPÓŁPRACA SAMORZĄDÓW WOJEWÓDZTW Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI  
W ZAKRESIE WSPIERANIA PROJEKTÓW KULTURALNYCH W 16 WOJEWÓDZTWACH  
W LATACH 2007-2010**

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego są uznawane za najlepsze podłoże rozwoju współczesnej demokracji. Stanowią one nie tylko wzmocnienie i urzeczywistnienie prawa obywateli do uczestnictwa w życiu publicznym, ale również umożliwiają właściwe wypełnianie ról społecznych oraz samorealizację we wszystkich sferach życia. Jedną z bardziej aktywnych sfer życia organizacji pozarządowych jest kultura i sztuka.

Sektor organizacji pozarządowych jest młodą i ciągle kształtującą się sferą życia społecznego w Polsce, zarówno pod względem prawnym, instytucjonalnym, jak i infrastrukturalnym. W ciągu ostatnich kilkunastu lat powstawały dokumenty, które regulują i opisują sposób jego funkcjonowania – akty prawne, analizy, raporty. Prawna definicja organizacji pozarządowej pojawiła się wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wraz z późniejszymi zmianami tej ustawy, w tym ostatnią, dosyć znaczącą nowelizacją.

Wraz z nowym systemem pojawiła się istotna rola samorządu terytorialnego - wzmocnienie partnerstwa sektora publicznego z sektorem pozarządowym i prywatnym, jako skutecznego narzędzia rozwoju regionalnego i elementu budowania społeczeństwa obywatelskiego. Zwiększenie efektywności środków publicznych możliwe jest między innymi właśnie poprzez podniesienie stopnia partycypacji podmiotów sektora pozarządowego oraz sektora prywatnego w realizacji zadań z zakresu kultury.

Warunkiem uczciwego i właściwego funkcjonowania współpracy samorządu terytorialnego z organizacjami pożytku publicznego jest zachowanie podstawowych zasad społecznych takich jak: jawność, dostępność, konkurencyjność, subsydiarność i rzetelność podejmowanych działań, zachowanie zasady efektywności oraz równości podmiotów i stron.

Prawidłowa i jasna definicja celów, zasad, form i wymiaru mecenatu kulturalnego samorządu terytorialnego – w formie np. konkursu ofert – pozwala na świadome kreowanie polityki kulturalnej regionu. Samorząd terytorialny poprzez realizowanie konkursów ofert, stymuluje postawy obywatelskie w kierunku większej aktywności w kształtowaniu przestrzeni kulturowej oraz kreowaniu oferty kulturalnej. To jeden z priorytetów polityki kulturalnej każdego z województw.

Konkursy ofert na realizację zadań w dziedzinie kultury realizowane w każdym z szesnastu województw, mają na celu przede wszystkim:

- integrację środowisk na poziomie regionalnym i lokalnym
- poprawę spójności wewnątrz regionalnej
- edukację kulturalną
- kreowanie i inicjowanie współpracy twórców i operatorów kultury z organizacjami pozarządowymi
- umożliwienie rozwoju kultury i sztuki, prezentacji zjawisk twórczych oraz wydarzeń artystycznych o charakterze nowatorskim i eksperymentalnym, łączących w sobie tradycje i innowację
- realizowanie markowych regionalnych projektów kulturalnych o randze ponadlokalnej

Trzeba pamiętać, że mieszkańcy, którzy aktywnie uczestniczą w kulturze, kreują ją, równocześnie zwiększają konkurencyjność gospodarczą regionu, tworzą mocną tożsamość kulturową miejsca, społeczność świadomą jego tradycji, historii jak i potencjału dla współczesności pod warunkiem, że potrafią ten potencjał dostrzec i go we właściwy sposób wykorzystać.

Konkursy ofert jako forma wsparcia projektów realizowanych przez podmioty pożytku publicznego realizowane są we wszystkich województwach, ale na różną skalę.

Poniższe dane przedstawiają zarówno aktywność sektora pozarządowego w poszczególnych regionach Polski jak i poziom przekazywanych przez samorząd województwa środków finansowych na ten cel.

Poniższa tabela przedstawia wysokość dotacji na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury w latach 2007 – 2010 w poszczególnych województwach Polski udzielonych w ramach otwartych konkursów ofert zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

#### KONKURSY OFERT NA REALIZACJĘ ZADAŃ Z DZIEDZINY KULTURY – POLSKA 2007-2010

WOJEWÓDZTWO	Rok	Przyznana kwota dotacji z budżetu	Ilość ofert rozpatrzonych pozytywnie	Oczekiwana kwota dotacji z budżetu	Ilość złożonych ofert
DOLNOŚLĄSKIE	2007	2 200 000	176	13 947 662	601
	2008	2 185 000	127	18 710 348	587
	2009	1 500 000	90	11 556 910	296
	2010	2 000 000	122	19 879 651	546
KUJAWSKO -POMORSKIE	2007	800 000	126	8 729 939	596
	2008	1 500 000	187	11 112 011	522
	2009	1 200 000	144	9 024 465	399
	2010	1 200 000	87	7 591 839	356
LUBELSKIE	2007	703 450	161	3 914 582	409
	2008	783 395	163	2 712 112	448
	2009	900 000	168	3 667 261	424
	2010	800 000	193	4 665 705	328
LUBUSKIE	2007	145 794	36	1 118 258	100
	2008	112 809	38	979 134	84
	2009	129 000	33	1 536 622	94
	2010	373 000	29	1 683 616	86
ŁÓDZKIE	2007	500 000	30	2 221 684	79
	2008	1 000 000	27	3 433 810	70
	2009	500 000	19	4 482 185	86
	2010	1 550 000	54	10 040 522	201
MAŁOPOLSKIE	2007	3 001 000	188	24 025 141	774
	2008	3 950 000	216	28 384 266	706
	2009	6 047 000	305	55 131 086	1 099
	2010	3 550 000	238	34 045 840	794
MAZOWIECKIE	2007	3 300 000	430	17 344 244	766
	2008	4 600 000	547	26 136 617	1046
	2009	2 000 000	338	10 988 285	773
	*2010	--	--	--	--
OPOLSKIE	2007	445 000	78	2 822 000	205
	2008	561 000	107	3 443 000	224
	2009	341 473	92	3 042 000	176
	2010	486 000	75	500 000	179
PODKARPACKIE	2007	245 000	61	769 730	130
	2008	350 000	63	1 576 539	122
	2009	760 000	69	2 787 567	166
	2010	1 075 000	116	3 076 659	176
PODLASKIE	2007	1 023 802	140	3 360 778	280
	2008	1 163 099	153	4 987 045	338
	2009	1 709 706	246	10 533 711	550
	2010	1 909 875	272	8 969 585	614
POMORSKIE	2007	1 200 000	81	6 911 757	221
	2008	1 300 000	101	7 859 243	270
	2009	1 500 000	94	7 195 177	242
	2010	1 300 000	107	9 910 165	275

<b>ŚLĄSKIE</b>	2007	4 128 087	440	10 949 047	813
	2008	4 200 000	392	12 352 404	849
	2009	3 400 000	343	14 698 114	822
	2010	3 000 000	275	15 950 485	457
<b>ŚWIĘTOKRZYSKIE</b>	2007	163 000	100	1 063 760	106
	2008	220 000	94	1 064 800	104
	2009	500 000	104	1 596 102	175
	2010	460 000	102	1 593 215	176
<b>WARMIŃSKO-MAZURSKIE</b>	2007	300 000	58	1 212 801	97
	2008	320 000	55	1 436 864	116
	2009	450 000	97	3 410 810	218
	2010	600 000	108	3 862 646	225
<b>WIELKOPOLSKIE</b>	2007	2 000 000	205	12 860 435	596
	2008	3 000 000	345	18 700 427	827
	2009	2 656 000	272	21 278 149	768
	2010	2 656 000	217	16 843 571	577
<b>ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	2007	172 000	30	748 499	50
	2008	431 000	44	2 080 835	87
	2009	501 900	36	2 423 468	80
	2010	795 000	46	5 499 061	175
<b>ŁĄCZNIE</b>	<b>2007</b>	<b>20 327 133</b>	<b>2 340</b>	<b>112 000 316</b>	<b>5 823</b>
	<b>2008</b>	<b>25 676 303</b>	<b>2 659</b>	<b>144 969 457</b>	<b>6 400</b>
	<b>2009</b>	<b>24 095 079</b>	<b>2 450</b>	<b>163 351 911</b>	<b>6 176</b>
	<b>2010</b>	<b>21 754 875</b>	<b>2 041</b>	<b>144 112 560</b>	<b>6 368</b>

Opracowanie: na podstawie danych przekazanych przez właściwe departamenty (wydziały) poszczególnych województw.

\* W związku z trudną sytuacją budżetową województwa mazowieckiego uchwała Nr 537/333/10 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 23.03.2010 r. w sprawie wyboru ofert dotyczących realizacji zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki i ochrony dziedzictwa kulturowego w 2010 r. nie została zrealizowana. Oznacza to, iż Samorząd Województwa Mazowieckiego nie udzielił wsparcia finansowego na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury w ramach otwartych konkursów ofert.

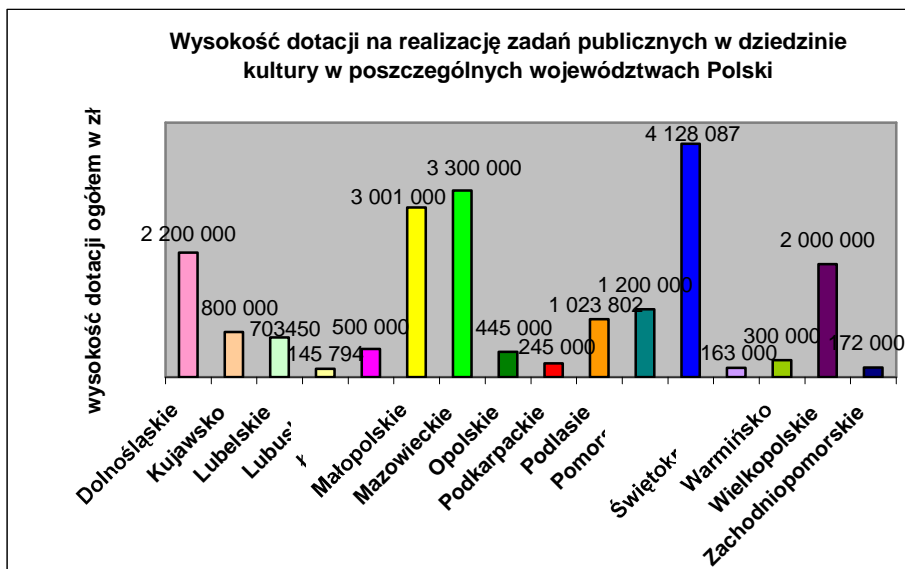
Tylko nieliczne województwa w sposób wymierny finansowo wspierają różne podmioty, które swoją aktywność formułują i definiują w postaci spójnych projektów składanych w trybie konkursowym. Brak takiej polityki powoduje brak świadomej aktywności obywatelskiej i nie sprzyja kreowaniu ambitnych projektów.

W roku 2010 wysokość dotacji na realizację zadań w dziedzinie kultury ogółem we wszystkich województwach wyniosła 21 754 875 złotych i ze względu na trudną sytuację w całym państwie, obniżyła się o prawie 2,5 miliona w stosunku do średniej z lat ubiegłych.

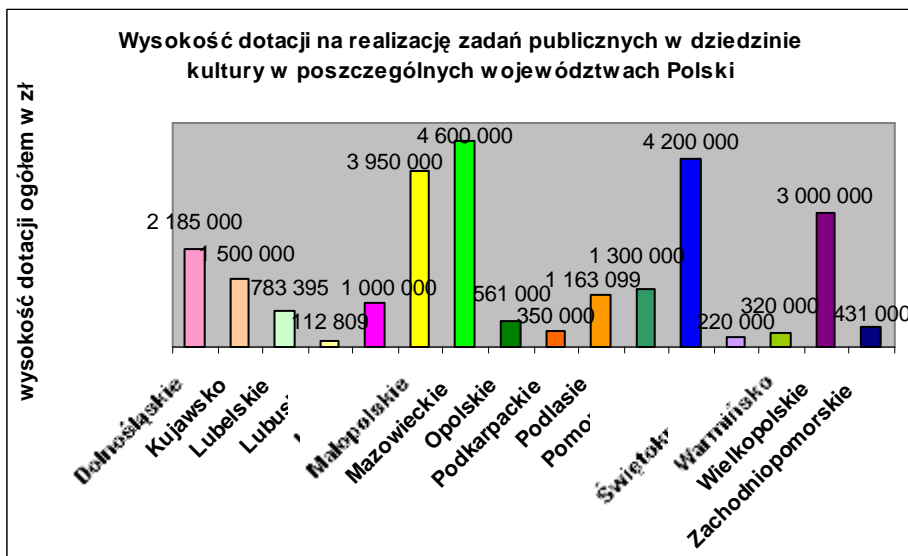
Co jednak warto podkreślić, w połowie województw zaplanowano większe środki na ten cel niż w roku 2009 (województwo: dolnośląskie, lubuskie, łódzkie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie) – jednakże w większości pozostałych województw kwota planowanej dotacji nieznacznie spadła lub pozostała na podobnym poziomie.

Poniżej przedstawiono graficzną prezentację poziomu dotacji na realizację zadań z dziedziny kultury w poszczególnych województwach, w rozbiciu na poszczególne lata.

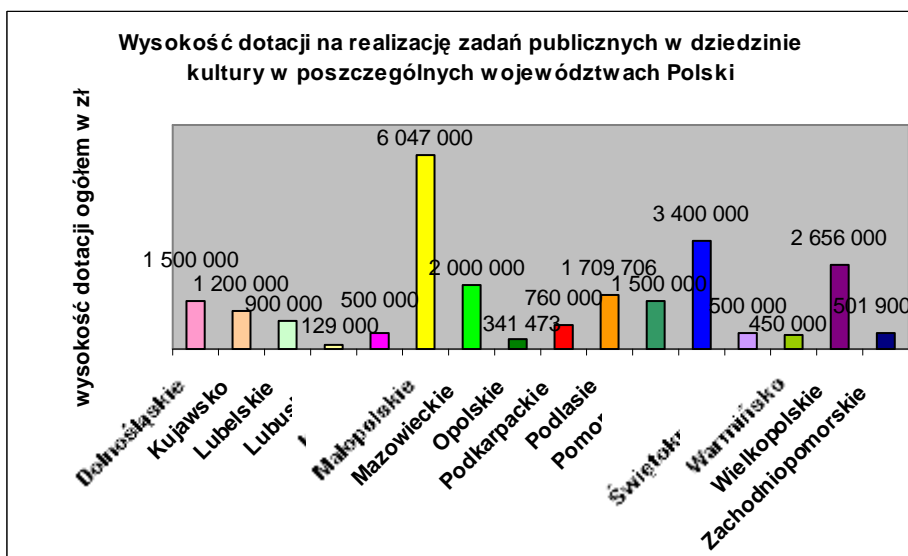
## 2007



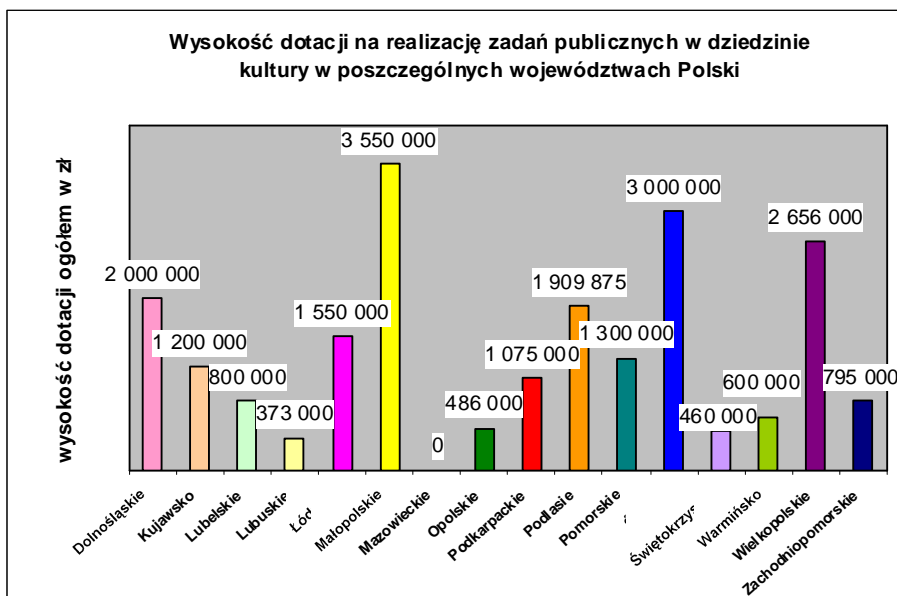
## 2008



## 2009



2010



**PRYZNANA KWOTA DOTACJI Z BUDŻETU WOJEWÓDZTWA**

WOJEWÓDZTWO	2007	2008	2009	2010	ŁĄCZNIE
<b>DOLNOŚLĄSKIE</b>	2 200 000	2 185 000	1 500 000	2 000 000	<b>7 885 000</b>
<b>KUJAWSKO –POMORSKIE</b>	800 000	1 500 000	1 200 000	1 200 000	<b>4 700 000</b>
<b>LUBELSKIE</b>	703 450	783 395	900 000	800 000	<b>3 186 845</b>
<b>LUBUSKIE</b>	145 794	112 809	129 000	373 000	<b>760 603</b>
<b>ŁÓDZKIE</b>	500 000	1 000 000	500 000	1 550 000	<b>3 550 000</b>
<b>MAŁOPOLSKIE</b>	3 001 000	3 950 000	6 047 000	3 550 000	<b>16 548 000</b>
<b>MAZOWIECKIE</b>	3 300 000	4 600 000	2 000 000	--	<b>9 900 000</b>
<b>OPOLSKIE</b>	445 000	561 000	341 473	486 000	<b>1 833 473</b>
<b>PODKARPACKIE</b>	245 000	350 000	760 000	1 075 000	<b>2 430 000</b>
<b>PODLASKIE</b>	1 023 802	1 163 099	1 709 706	1 909 875	<b>5 806 482</b>
<b>POMORSKIE</b>	1 200 000	1 300 000	1 500 000	1 300 000	<b>5 300 000</b>
<b>ŚLĄSKIE</b>	4 128 087	4 200 000	3 400 000	3 000 000	<b>14 728 087</b>
<b>ŚWIĘTOKRZYSKIE</b>	163 000	220 000	500 000	460 000	<b>1 343 000</b>
<b>WARMIŃSKO-MAZURSKIE</b>	300 000	320 000	450 000	600 000	<b>1 670 000</b>
<b>WIELKOPOLSKIE</b>	2 000 000	3 000 000	2 656 000	2 656 000	<b>10 312 000</b>
<b>ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	172 000	431 000	501 900	795 000	<b>1 899 900</b>
<b>ŁĄCZNIE</b>	<b>20 327 133</b>	<b>25 676 303</b>	<b>24 095 079</b>	<b>21 754 875</b>	<b>91 853 390</b>

Pomimo faktu, iż Małopolska w 2010 roku najbardziej obniżyła poziom dofinansowywania projektów w formie konkursu ofert w porównaniu do lat wcześniejszych, w skali całej Polski w przeciągu ostatnich 4 lat stoi na pierwszym miejscu w wysokości dotacji przekazanej łącznie dla sektora pozarządowego. Ponad 16,5 miliona złotych w skali całego kraju to budżet 8 innych województw łącznie: lubuskiego, lubelskiego, łódzkiego, opolskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego. Niewiele mniej na realizację projektów w zakresie kultury realizowanych przez organizacje pozarządowe przekazało województwo śląskie (niecałe 15 milionów złotych), a także Wielkopolska (ponad 10 milionów złotych) i Województwo Dolnośląskie (prawie 8 milionów złotych). W pozostałych województwach poziom dotacji jest ograniczony.

### ILOŚĆ OFERT ROZPATRZONYCH POZYTYWNE

WOJEWÓDZTWO	2007	2008	2009	2010	ŁĄCZNIE
DOLNOŚLĄSKIE	176	127	90	122	515
KUJAWSKO –POMORSKIE	126	187	144	87	544
LUBELSKIE	161	163	168	193	685
LUBUSKIE	36	38	33	29	136
ŁÓDZKIE	30	27	19	54	130
MAŁOPOLSKIE	188	216	305	238	947
MAZOWIECKIE	430	547	338	--	1 315
OPOLSKIE	78	107	92	75	352
PODKARPACKIE	61	63	69	116	309
PODLASKIE	140	153	246	272	811
POMORSKIE	81	101	94	107	383
ŚLĄSKIE	440	392	343	275	1 450
ŚWIĘTOKRZYSKIE	100	94	104	102	400
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	58	55	97	108	318
WIELKOPOLSKIE	205	345	272	217	1 039
ZACHODNIOPOMORSKIE	30	44	36	46	156
<b>ŁĄCZNIE</b>	<b>2 340</b>	<b>2 659</b>	<b>2 450</b>	<b>2 041</b>	<b>9 490</b>



Województwo Śląskie, Mazowieckie oraz Wielkopolskie łącznie w latach 2007-2010 wsparło realizację największej ilości projektów kulturalnych. Świadczy to jednak o wspieraniu większej ilości mniejszych projektów niż projektów realizowanych w Małopolsce, gdzie średnia kwota dotacji okazuje się być dużo wyższa niż we wskazanych województwach.

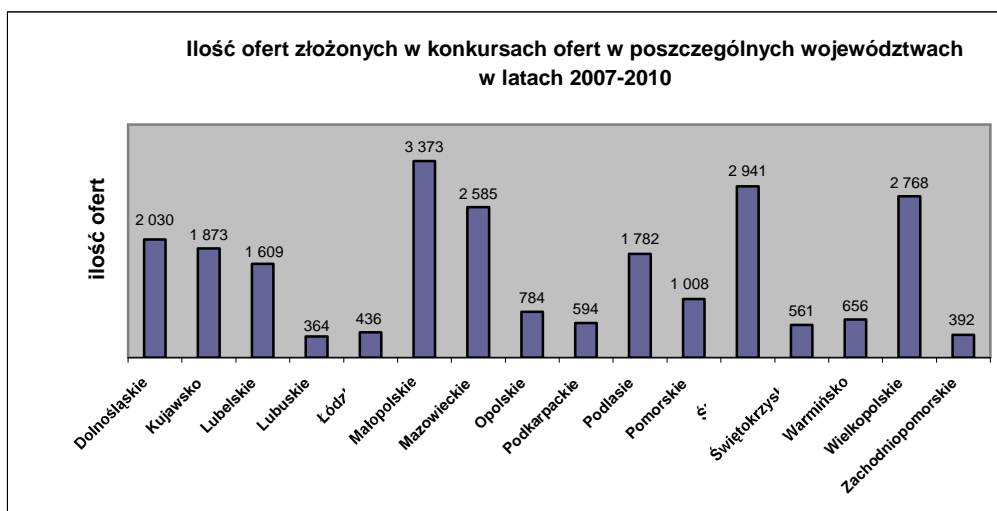
### OCZEKIWANA KWOTA DOTACJI Z BUDŻETU WOJEWÓDZTWA NA REALIZACJĘ ZADAŃ Z DZIEDZINY KULTURY

WOJEWÓDZTWO	2007	2008	2009	2010	ŁĄCZNIE
<b>DOLNOŚLĄSKIE</b>	13 947 662	18 710 348	11 556 910	19 879 651	<b>64 094 571</b>
<b>KUJAWSKO –POMORSKIE</b>	8 729 939	11 112 011	9 024 465	7 591 839	<b>36 458 254</b>
<b>LUBELSKIE</b>	3 914 582	2 712 112	3 667 261	4 665 705	<b>14 959 660</b>
<b>LUBUSKIE</b>	1 118 258	979 134	1 536 622	1 683 616	<b>5 317 630</b>
<b>ŁÓDZKIE</b>	2 221 684	3 433 810	4 482 185	10 040 522	<b>20 178 201</b>
<b>MAŁOPOLSKIE</b>	24 025 141	28 384 266	55 131 086	34 045 840	<b>141 586 333</b>
<b>MAZOWIECKIE</b>	17 344 243,76	26 136 617	10 988 285	--	<b>54 469 146</b>
<b>OPOLSKIE</b>	2 822 000	3 443 000	3 042 000	500 000	<b>9 807 000</b>
<b>PODKARPACKIE</b>	769 730	1 576 539	2 787 567	3 076 659	<b>8 210 495</b>
<b>PODLASKIE</b>	3 360 778	4 987 045	10 533 711	8 969 585	<b>27 851 119</b>
<b>POMORSKIE</b>	6 911 757	7 859 243	7 195 177	9 910 165	<b>31 876 342</b>
<b>ŚLĄSKIE</b>	10 949 047	12 352 404	14 698 114	15 950 485	<b>53 950 050</b>
<b>ŚWIĘTOKRZYSKIE</b>	1 063 760	1 064 800	1 596 102	1 593 215	<b>5 317 877</b>
<b>WARMIŃSKO-MAZURSKIE</b>	1 212 801	1 436 864	3 410 810	3 862 646	<b>9 923 121</b>
<b>WIELKOPOLSKIE</b>	12 860 435	18 700 427	21 278 149	16 843 571	<b>69 682 582</b>
<b>ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	748 499	2 080 835	2 423 468	5 499 061	<b>10 751 863</b>
<b>ŁĄCZNIE</b>	<b>112 000 316</b>	<b>144 969 457</b>	<b>163 351 911</b>	<b>144 112 560</b>	<b>564 434 244</b>

Oczekiwania organizatorów kultury w stosunku do posiadanych przez samorządy województw środków finansowych na ten cel są niewspółmierne. W Małopolsce łącznie w ciągu ostatnich 4 lat oczekiwana kwota wsparcia projektów kulturalnych w ramach konkursów ofert pn. „Mecenat Małopolski” wyniosła 14,5 miliona złotych. Kwota przekazana na projekty przez samorząd w tym czasie zapewnia spełnienie średnio 12 % oczekiwań organizacji pożytku publicznego starających się o dotację z budżetu województwa.

#### Ilość złożonych ofert

WOJEWÓDZTWO	2007	2008	2009	2010	ŁĄCZNIE
<b>DOLNOŚLĄSKIE</b>	601	587	296	546	<b>2 030</b>
<b>KUJAWSKO –POMORSKIE</b>	596	522	399	356	<b>1 873</b>
<b>LUBELSKIE</b>	409	448	424	328	<b>1 609</b>
<b>LUBUSKIE</b>	100	84	94	86	<b>364</b>
<b>ŁÓDZKIE</b>	79	70	86	201	<b>436</b>
<b>MAŁOPOLSKIE</b>	774	706	1 099	794	<b>3 373</b>
<b>MAZOWIECKIE</b>	766	1046	773	--	<b>2 585</b>
<b>OPOLSKIE</b>	205	224	176	179	<b>784</b>
<b>PODKARPACKIE</b>	130	122	166	176	<b>594</b>
<b>PODLASKIE</b>	280	338	550	614	<b>1 782</b>
<b>POMORSKIE</b>	221	270	242	275	<b>1 008</b>
<b>ŚLĄSKIE</b>	813	849	822	457	<b>2 941</b>
<b>ŚWIĘTOKRZYSKIE</b>	106	104	175	176	<b>561</b>
<b>WARMIŃSKO-MAZURSKIE</b>	97	116	218	225	<b>656</b>
<b>WIELKOPOLSKIE</b>	596	827	768	577	<b>2 768</b>
<b>ZACHODNIOPOMORSKIE</b>	50	87	80	175	<b>392</b>
<b>ŁĄCZNIE</b>	<b>5 823</b>	<b>6 400</b>	<b>6 368</b>	<b>5 165</b>	<b>23 756</b>



Powyższe dane statystyczne jedynie ogólnie pokazują na jak ogromną skalę realizowana jest współpraca samorządów województw z sektorem pozarządowym w zakresie kultury. W ostatnich czterech latach na współpracę z organizacjami pozarządowymi zaplanowano łącznie kwotę ponad 90 milionów złotych (średnio ponad 20 milionów rocznie). Ze złożonych we wszystkich konkursach łącznie 23 756 ofert, dotację na realizację zadań publicznych z dziedziny kultury otrzymało 9 490 zadań, czyli praktycznie 40% projektów, co wydaje się już bardzo optymistyczną perspektywą na przyszłość.